

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

12. funkční období

293

Vládní návrh, kterým se předkládají
Parlamentu České republiky k informaci
Změny z roku 2018
k Úmluvě o práci na moři z roku 2006,
přijaté na 107. Mezinárodní konferenci práce
v roce 2018

2020

N á v r h u s n e s e n í

Senátu Parlamentu České republiky

Senát

bere na vědomí

Změny z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006, přijaté na 107. Mezinárodní konferenci práce v roce 2018, spolu se stanoviskem vlády k nim.

Předkládací zpráva pro Parlament

Mezinárodní organizace práce (dále jen "MOP") je mezinárodní vládní organizace založená v roce 1919. Nejvyšším orgánem MOP je Generální konference zástupců členských států – nazývaná také **Mezinárodní konferencí práce** (dále jen "MKP"), která se schází pravidelně jednou ročně zpravidla v Ženevě, sídle MOP.

Mezi hlavní činnosti MOP patří tvorba mezinárodních pracovních a sociálních norem, které jsou přijímány buď ve formě úmluvy (Convention), jež se po ratifikaci členským státem stává pro tento stát mezinárodněprávním závazkem, nebo/a ve formě doporučení (Recommendation), které se neratifikuje a obsahuje nezávazné standardy zpravidla doplňující některou z úmluv.

Na základě článku 19 Ústavy MOP jsou vlády členských států po přijetí instrumentů na MKP povinny předložit tyto nově přijaté instrumenty kompetentním orgánům svého státu k informaci nebo k posouzení možnosti ratifikace a vnitrostátního provádění. Těmito orgány se zpravidla rozumí zákonodárné sbory členských států MOP.

Ke splnění této povinnosti vyplývající z členství v MOP jsou nyní Parlamentu ČR předkládány **Změny z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006** (dále jen „Změny“), které byly schváleny na 107. zasedání MKP. Tento dokument byl přijat na základě specifických článků obsažených v Úmluvě o práci na moři, které – na rozdíl od standardního procesu doplňování/změn již existujících úmluv formou protokolů – umožňují MKP schválení samostatných změn připravených zvláštním tripartitním námořním výborem MOP.

Obsah Změn z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři

Úmluva o práci na moři byla sjednána v roce 2006 s cílem sjednotit a aktualizovat systém mezinárodních pracovních standardů v tomto odvětví přijatých za uplynulých více než 80 let a zároveň do něj vnést větší dynamičnost a schopnost pružně reagovat na měnící se podmínky v globalizující se ekonomice. Stanoví minimální požadavky pro námořníky pracující na lodi a obsahuje základní pravidla pro podmínky zaměstnávání, pracovní doby a odpočinku, ubytování, stravování, ochrany zdraví a lékařské péče, jakož i sociálního zabezpečení.

Nově přijaté Změny upřesňují postavení námořníků v situacích ovlivněných pirátstvím a obdobnými aktivitami. Stanoví, že pracovní smlouva námořníka, mzdové a související nároky, jakož i nárok na jeho repatriaci nezanikne v době, kdy je držen piráty v zajetí. Z hlediska definice pirátství výslovně odkazuje na úmluvu OSN o mořském právu (UNCLOS) a obsahuje také definici ozbrojeného přepadení lodí.

Úmluva OSN o mořském právu z roku 1982 byla jménem ČSSR podepsána v roce 1982, k její ratifikaci došlo již v rámci samostatné České republiky a ratifikační listina ČR byla u generálního tajemníka OSN uložena 21. června 1996. V platnost pro ČR vstoupila tato úmluva 21. července 1996 a byla vyhlášena pod č. 240/1996 Sb. Definice pirátství je obsažena v jejím čl. 101.

Ozbrojené přepadení lodí (*armed robbery against ships*) plně odpovídá definici obsažené v rezoluci Mezinárodní námořní organizace A.1025(26) z 2. prosince 2009, kterou byl přijat Kodex pro vyšetřování zločinů pirátství a ozbrojeného přepadení lodí. Oproti pirátství, definovanému UNCLOS jako akt spáchaný na volném moři nebo v místě, které nepodléhá jurisdikci žádného státu, jde v tomto případě o akt spáchaný ve vnitřních vodách státu, souostrovních vodách nebo pobřežních vodách. Jedná se primárně o reakci na eskalaci útoků na lodě mimo volné moře,

zejm. v teritoriálních vodách Somálska, nacházejícího se po roce 1991 ve faktické situaci zhrouteného státu.¹

Činy spadající pod takto definovaná jednání lze postihovat relevantními skutkovými podstatami v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, zejm. §§ 290-291 (trestné činy získání kontroly nad civilním pravidlem, resp. ohrožení jeho bezpečnosti), § 173 (loupež), § 170 (zbavení osobní svobody) a § 174 (braní rukojmí), případně některé trestné činy namířené proti životu či zdraví (§ 140 an.).

K ratifikaci původní Úmluvy dal na podzim 2017 souhlas Parlament,² a s ohledem na vysoce globalizovanou a unifikovanou povahu tohoto segmentu ekonomiky a trhu práce existuje zájem na udržení aktuálnosti závazků ČR v této oblasti.³ Stávající vnitrostátní úprava však aktuálně nevyhovuje požadavkům Změn, když neobsahuje žádná specifická opatření v postavení námořníků pro situace předvídané Změnami.

Vláda proto na svém zasedání dne 18. května 2020, svým usnesením č. 545 doporučila, aby ministr dopravy přihlížel k těmto Změnám při změnách legislativy v jeho gesci s cílem vytvořit podmínky pro jejich ratifikaci (vzhledem ke specifické povaze práce na lodi jsou vybraná pracovněprávní ustanovení pro námořníky obsažena v zákoně č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů).

V Praze dne 29. června 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

¹ srov. resoluci Mezinárodní námořní organizace A.1026(26) z 2. prosince 2009

² Usnesení Poslanecké sněmovny č. 1084 ze 7. září 2017 a usnesení Senátu č. 278 z 11. října 2017.

³ Implementace Prvních změn Úmluvy přijatých v roce 2014 byla předmětem řízení na úrovni EU (směrnice Rady č. 2018/131); nutná novelizace §§ 24 a 25 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě je předmětem sněmovního tisku č. 589. V návaznosti na jeho schválení bude předložen návrh na ratifikaci těchto Prvních změn Úmluvy, která je nutnou podmínkou vstupu v platnost celé Úmluvy pro ČR. S návrhem na ratifikaci Druhých změn z roku 2016 již Parlament vyslovil souhlas usnesením PS č. 606 z 18. 4. 2019 a Senátu č. 500 z 15. 8. 2018.

**AMENDMENTS OF 2018 TO THE CODE
OF THE MARITIME LABOUR CONVENTION, 2006,
AS AMENDED (MLC, 2006)**

**Amendment to the Code of the MLC, 2006,
relating to Regulation 2.1**

Standard A2.1 – Seafarers’ employment agreements

Insert a new paragraph 7:

7. Each Member shall require that a seafarer’s employment agreement shall continue to have effect while a seafarer is held captive on or off the ship as a result of acts of piracy or armed robbery against ships, regardless of whether the date fixed for its expiry has passed or either party has given notice to suspend or terminate it. For the purpose of this paragraph, the term:

- (a) *piracy* shall have the same meaning as in the United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982;
- (b) *armed robbery against ships* means any illegal act of violence or detention or any act of depredation, or threat thereof, other than an act of piracy, committed for private ends and directed against a ship or against persons or property on board such a ship, within a State’s internal waters, archipelagic waters and territorial sea, or any act of inciting or of intentionally facilitating an act described above.

**Amendment to the Code of the MLC, 2006,
relating to Regulation 2.2**

Standard A2.2 – Wages

Insert a new paragraph 7:

7. Where a seafarer is held captive on or off the ship as a result of acts of piracy or armed robbery against ships, wages and other entitlements under the seafarers’ employment agreement, relevant collective bargaining agreement or applicable national laws, including the remittance of any allotments as provided in paragraph 4 of this Standard, shall continue to be paid during the entire period of captivity and until the seafarer is released and duly repatriated in accordance with Standard A2.5.1 or, where the seafarer dies while in captivity, until the date of death as determined in accordance with applicable national laws or regulations. The terms *piracy* and *armed robbery against ships* shall have the same meaning as in Standard A2.1, paragraph 7.

**Amendment to the Code of the MLC, 2006,
relating to Regulation 2.5**

Guideline B2.5.1 – Entitlement

Replace paragraph 8 by the following:

8. The entitlement to repatriation may lapse if the seafarers concerned do not claim it within a reasonable period of time to be defined by national laws or regulations or collective agreements, except where they are held captive on or off the ship as a result of acts of piracy or armed robbery against ships. The terms *piracy* and *armed robbery against ships* shall have the same meaning as in Standard A2.1, paragraph 7.

The text of the Amendments as here presented is a true copy of the text authenticated by the signatures of the President of the International Labour Conference and of the Director-General of the International Labour Office.

Le texte des amendements présenté ici est une copie exacte du texte authentiqué par les signatures de la Présidente de la Conférence internationale du Travail et du Directeur général du Bureau international du Travail.

Certified true and complete copy,
Copie certifiée conforme et complète,

*For the Director-General of the International Labour Office:
Pour le Directeur général du Bureau international du Travail:*

Certified true and complete copy
For the Director-General
of the International Labour Office:

Georges POLITAKIS
Legal Adviser
of the International Labour Office

**ZMĚNY Z ROKU 2018 KODEXU
ÚMLUVY O PRÁCI NA MOŘI, 2006,
VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH DOPLŇKŮ (MLC, 2006)**

Změna kodexu MLC, 2006,
týkající se Nařízení 2.1

Standard A2.1 - Pracovní smlouvy námořníků

Vložit nový odstavec 7:

7. Každý člen bude vyžadovat, aby pracovní smlouva námořníka byla účinná po celou dobu, kdy je námořník držen v zajetí na lodi nebo mimo ni v důsledku pirátství nebo ozbrojené loupeže proti lodím, bez ohledu na to, zda již uplynula lhůta stanovená pro její vypršení nebo zda jedna ze stran učinila kroky k jejímu pozastavení nebo ukončení. Pro účely tohoto odstavce termín:

a) *pirátství* má stejný význam jako v Úmluvě Organizace spojených národů o mořském právu, 1982;

b) *ozbrojené přepadení lodi* znamená jakýkoli nezákonný čin násilí nebo zadržení nebo jakýkoli čin odcizení nebo hrozby, jiný než pirátství, spáchaný pro soukromé účely a namířeni proti lodi nebo proti osobám nebo majetku na palubě takové lodi ve vnitřních vodách státu, souostrovních vodách a pobřežních vodách, nebo jakýkoli čin podněcující nebo úmyslně usnadňující čin popsany výše.

Změna kodexu MLC, 2006,
týkající se Nařízení 2.2

Standard A2.2 - Mzdy

Vložit nový odstavec 7:

7. Je-li námořník zadržován na lodi nebo mimo ni v důsledku pirátství nebo ozbrojené loupeže proti lodím, pokračuje vyplácení mzdy a jiných nároků vyplývajících z pracovní smlouvy námořníků, příslušné kolektivní smlouvy nebo platných vnitrostátních právních předpisů, včetně převodů jakýchkoli dávek podle odstavce 4 tohoto standardu po celou dobu zajetí a do doby, než je námořník propuštěn a řádně repatriován v souladu se standardem A2.5.1 nebo, pokud námořník zemře v zajetí, až do data smrti, stanoveného v souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy. Pojmy *pirátství* a *ozbrojené přepadení lodi* mají stejný význam jako ve standardu A2.1, odst. 7.

Změna kodexu MLC, 2006,
týkající se Nařízení 2.5

Pokyn B2.5.1 - Oprávnění

Odstavec 8 se nahrazuje tímto:

8. Nárok na repatriaci může zaniknout, pokud si ji dotčení námořníci nevyžádají v přiměřené lhůtě, stanovení vnitrostátními právními předpisy nebo kolektivními smlouvami, s výjimkou případů, kdy jsou drženi v zajetí na lodi nebo mimo ni v důsledku pirátství nebo ozbrojeného přepadení lodí. Pojmy *pirátství* a *ozbrojené přepadení lodi* mají stejný význam jako ve standardu A2.1, odstavec 7.

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 18. května 2020 č. 545

ke změnám z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006

Vláda

- I. **bere na vědomí** změny z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 (dále jen „Změny“), přijaté na 107. Mezinárodní konferenci práce v roce 2018, obsažené v části III materiálu čj. 482/20;
- II. **přijímá** stanovisko ke Změnám obsažené v příloze tohoto usnesení, (dále jen „Stanovisko“);
- III. **pověřuje** předsedu vlády, předložit předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a předsedovi Senátu Parlamentu České republiky Změny a Stanovisko;

IV. ukládá

1. ministru zahraničních věcí oznámit generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce předložení Změn Parlamentu České republiky podle článku 19 Ústavy Mezinárodní organizace práce,
 2. ministryni práce a sociálních věcí, aby odůvodnila Stanovisko v orgánech Parlamentu České republiky,
 3. ministru dopravy přihlížet ke Změnám při novelizaci předpisů vztahujících se k námořní plavbě;
- V. **zmocňuje** předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti ministryně práce a sociálních věcí pověřil plněním úkolu podle bodu IV/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.

Provedou:

ministryně práce a sociálních věcí,
ministr zahraničních věcí,
ministr dopravy

Ing. Andrej Babiš, v. r.
předseda vlády

Stanovisko vlády ke Změnám z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006, přijatým na 107. Mezinárodní konferenci práce v roce 2018

Úmluva o práci na moři byla sjednána v roce 2006 s cílem sjednotit a aktualizovat systém mezinárodních pracovních standardů v tomto odvětví přijatých za uplynulých více než 80 let. K ratifikaci Úmluvy o práci na moři v původním znění dal Parlament souhlas na podzim 2017. Změny z roku 2018 k Úmluvě o práci na moři (dále „Změny“) upřesňují postavení námořníků v situacích ovlivněných pirátstvím a obdobnými aktivitami.

Vnitrostátní právní řád v tuto chvíli neobsahuje specifická opatření pro situace předvídané Změnami a nezajišťuje tak všechny závazky obsažené ve Změnách. Vláda bere Změny na vědomí a ukládá ministru dopravy zohlednit Změny při novelizaci vnitrostátních předpisů upravujících otázky námořní plavby s cílem vytvořit podmínky pro jejich ratifikaci.